



Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

EKSAMEN

6007

Mikro og markedsøkonomi

13.05.2013

Tid: 4 timer

Målform: Bokmål

Sidetal: 2 sider med oppgavetekst

Hjelpemiddel: Kalkulator (utdelt på eksamen)

Merknader: Ingen

Vedlegg: Ingen

Sensuren finner du på StudentWeb.

Oppgave 1 (teller 1/3)

a) Forklar følgende begreper:

- ressurser
- gjennomsnittsprøduktivitet
- alternativkostnader
- Veblen-effekten
- risikopremie

b) Hva menes med konsumentens budsjettbetingelse og indifferenskurver? Forklar konsumentens optimale valg av godekombinasjon. Illustrer dette i togodetilfellet. Illustrer også virkningene av økt pris på gode 1 når etterspørselen etter gode 2 er uavhengig av prisen på gode 1. Definer begrepet krysspriselasititet i denne sammenheng.

Oppgave 2 (teller 1/3)

I "trimmarkedet" er private helsestudioer viktige aktører. Anta at deres tilbud av trimtjenester er gitt ved $X_T = 2P - 2000$ der P er prisen brukerne betaler per sesongkort. Etterspørselen etter slike sesongkort er gitt ved $X_E = 7000 - P$.

- a) Bestem likevekten i dette markedet. Tegn opp i markedsskjemaet og forklar prisdannelsen.
- b) Anta at etterspørselen øker til $X_E = 10000 - P$. Regn ut ny likevekt. Hva kan forklare et slikt positivt skift i etterspørselen?
- c) Hva menes med konsumentoverskudd (KO)? Beregn dette ved henholdsvis gammel likevekt (spørsmål a) og ny likevekt (spørsmål b). Hvordan vil du forklare endringen i KO?
- d) Anta at prisene på offentlige trimtilbud (bruk av gymsaler på skoler og lignende) blir satt ned med 20 %. Dette fører til at etterspørselen etter helsestudioenes sesongkort faller tilbake fra ny etterspørsel (spørsmål b) til gammel etterspørsel (spørsmål a). Regn ut krysspriselasititeten i dette tilfellet. Hva forteller resultatet?
- e) Hva må til for å kunne karakterisere markedet for helsestudioenes tjenester som fullkommen konkurranse? Ser du noen grunner til avvik fra fullkommen konkurranse (og dermed eventuell markedssvikt) i aktuell sammenheng?

Oppgave 3 (teller 1/3)

Anta at kostnadene (K) i papirproduksjon kan beskrives ved $K(X) = F + 4X^2$, der F er faste kostnader og X er papirmengden (målt i antall tusen tonn papir av en nærmere definert kvalitet). Disse kostnadene gjelder den enkelte bedrift (det enkelte produksjonsanlegg) på årsbasis og kan antas målt i antall millioner kroner. Anta videre at den årlige etterspørselen etter det aktuelle papiret er gitt ved $X = 150 - P$ der P er prisen (i antall millioner kroner per tusen tonn papir). Merk at utregningene i det følgende kan gjøres uavhengig av måleenheter – disse er kun nevnt for å skalere eksemplet noenlunde realistisk.

- a) Bestem uttrykk for bedriftens grensekostnader og enhetskostnader. Bestem laveste enhetskostnad ved henholdsvis $F = 400$ og $F = 900$. Hva kan man ut fra dette si om sammenhengen mellom faste kostnader og stordriftsfordeler?

- b) Anta at én bedrift har monopol i det aktuelle markedet. Vis at bedriftens grenseinntekt (GI) er gitt ved $GI = 150 - 2X$. Bestem bedriftens monopoltilpasning. Vis at overskuddet blir 125 (millioner kroner) når $F = 1000$ (millioner kroner).
- c) Anta så at bedriften også kan selge i et internasjonalt marked til en gitt pris lik 136. Bedriften har fortsatt monopol på hjemmemarkedet (med etterspørsel som ovenfor). Bestem bedriftens optimale prisdiskriminering og fordeling av salget mellom de to markedene (hjemmemarkedet og det internasjonale markedet). Sammenlign med tilpasningen i spørsmål b.
- d) Anta at det er to like papirprodusenter som begge selger kun i det første markedet (hjemmemarkedet). Begge bedrifter har kostnader som angitt, med $F = 1000$ og alle kostnader er driftsavhengige. Når begge bedrifter er i virksomhet, har de et årlig tap på 100 (millioner kroner) hver. Dersom en av bedriftene legger ned (exit), vil den gjenværende bedriften oppnå et overskudd lik monopolprofitten i spørsmål b. Bedriftene tar beslutninger om fortsatt drift/exit hver for seg. Analyser dette som et spill (kall det gjerne et exit-spill): Sett opp spillmatrisen og bestem spillets Nash-likevekt(er). Kommenter!
- e) Vis at underskuddet i tilfellet med to bedrifter i virksomhet (100 millioner kroner i årlig tap per bedrift) svarer til underskuddet når de to bedriftene konkurrerer, er pristakere og minimerer tapet ved drift.